

یونسکو ۹ سال بین المللی صلح



در پایان جنگ جهانی دوم، یونسکو برنامه وسیعی را به منظور از میان برداشتن نژادپرستی، تبعیض، تعصب و تنشها و تشویق تفاهم بین المللی شروع کرد. امروزه نیاز به چنین برنامه‌ای از فوریت کمتری برخوردار نیست. یونسکو مساعی خود را در جهت تجزیه و تحلیل و افشای ابزار تعصب، عدم مدارا و نژادپرستی به عنوان قدم اول در بسیج نیروهای خود و نیروهای مردم سراسر جهان بر علیه این پدیده‌ها و خشونت‌بارترین تجلی آن، یعنی آپارتاید، به کار می‌گیرد. عکس بالا: «حق آنها نسبت به مشارکت در آینده‌ای فارغ از جنگ» پیام این پوستر ضد آپارتاید از آفریقای جنوبی است.

فرهنگی خلقهای جهان» متعهد می‌سازد. و اظهار می‌دارد که «بنابر این صلح، اگر قرار است پایدار بماند، بایستی بر همبستگی فکری و اخلاقی بشریت مبتنی باشد.»
 تمهد یونسکو نسبت به «صلح جهانی» و «رفاه همگانی بشر» به یک معنا در کانون همه امور آن قرار دارد و همه فعالیت‌های آن بدون هیچ استثنایی، در زمینه آموزش، علوم، فرهنگ یا ارتباطات مشحون از آن است. رهیافت یونسکو نسبت بدین مسایل بر مبنای این باور است که آنها را نمی‌توان از تصویر وسیعتر مسایل مرتبط معاصر، که جامعه بین المللی باید بدان پردازد، مجزا ساخت. بخصوص، کوششهای یونسکو در راه دستیابی و حفظ صلح امروزه در هیأت برنامه‌های وسیعی متجلی شده که به تفاهم بین المللی، حقوق بشر و حقوق خلقها، و از میان بردن تعصب، عدم تساهل، نژادپرستی و آپارتاید مربوط می‌شود.

فعالتهای یونسکو در طی سال بین المللی صلح بخشی از کوششی است که چهل سال پیش آغاز شد. مسدومه اساسنامه یونسکو که در ۱۶ نوامبر ۱۹۴۵ تصویب شد یونسکو را نسبت به پیشبرد اهداف صلح جهانی و رفاه همگانی بشر، یعنی هدفی که سازمان ملل بدان خاطر تشکیل گردیده، از طریق روابط آموزشی و علمی و



مقدماتی خود برای نخستین اجلاس ویژه سازمان ملل متحد در مورد خلع سلاح که در همان سال منعقد شد. یونسکو جلسه‌ای با شرکت متخصصان تحت عنوان «مشکلاتی که بر سر راه خلع سلاح وجود دارد و راههای فایق آمدن بر آنها» تشکیل داد. شرکت کنندگان تأکید کردند که هدف از آموزش خلع سلاح پیشبرد هدف خلع سلاح عمومی و کلی است، و انعقاد کنفرانس جهانی جهت پیشنهاد اقداماتی به منظور ایجاد آموزشهای تخصصی در پشتیبانی از خلع سلاح را توصیه کردند.

ترتیب تشکیل این کنگره جهانی در مورد آموزش خلع سلاح توسط یونسکو داده و در ژوئن ۱۹۸۰ منعقد شد. حدود ۲۵۰ شرکت کننده و ناظر از سراسر جهان در آن شرکت کردند. این کنگره رهنمودهایی جهت طرح عملیاتی دومین دهه خلع سلاح سازمان ملل متحد، که در ۱۹۸۹ پایان می‌پذیرد، فراهم کرد، و به تعریف تعدادی از اصول مربوط به آموزش خلع سلاح به عنوان اجزای متشکله اساسی آموزش برای صلح پرداخت. از یونسکو

پیش از هر چیز، یونسکو بر آن بوده است که واژه صلح را تعریف کند. قطعنامه‌ای که در هجدهمین اجلاس کنگرانس عمومی یونسکو در ۱۹۷۲ به تصویب رسید بر این نکته تأکید داشت که صلح «صرفاً عدم وجود تعارض مسلح، نمی‌تواند باشد بلکه در اصل به معنای روندی از پیشرفت، عدالت و احترام متقابل میان مردم است که به منظور تأمین بنای جامعه‌ای بین المللی طرح ریزی شده تا هر کس بتواند در آن جامعه جای واقعی خود را بیابد و از سهم خویش از منابع فکری و مادی جهان بهره‌مند گردد.»
 دو سال بعد، کنگرانس عمومی، در نوزدهمین اجلاس خود، از این پیشتر رفت و قطعنامه‌ای در مورد «سهم یونسکو در ایجاد محیط مناسبی برای افکار عمومی متمایل به توقف مسابقه تسلیحاتی و انتقال به خلع سلاح» تصویب کرد. این قطعنامه بازتابی از این باور بود که خلع سلاح توزیع مجدد منابع عظیم مادی و فکری را در جهت پیشرفت اقتصادی و اجتماعی ممکن خواهد ساخت و در فراهم آوردن زمینه جهت روابط سیاسی و اقتصادی عادلانه میان کشورهای جهان مفید خواهد بود.
 در آوریل ۱۹۷۸، به عنوان بخشی از اقدامات

جایزه سالانه آموزش برای صلح که نخستین بار در ۱۹۸۱ اعطا شد بدین منظور به وجود آمد که از نمونه‌های بارز «فعالیت برای متوجه ساختن آرای عمومی و بسیج وجدان بشریت نسبت به امر صلح» قدرهانی شود. در سال ۱۹۸۵ جایزه به ژنرال اینتار چیت ریکیه، از هند، رئیس آکادمی بین المللی صلح، و انستیتی بین المللی گنورک - اکرت برای پژوهش در زمینه کتابهای درسی (جمهوری فدرال آلمان) داده شد. انستیتو به شناسایی و از میان بردن خطاهای واقعی، تعصبات و اعتقاداتی که در کتب درسی به صورت قالبهای ذهنی در مورد خلقها در آمده‌اند می‌پردازد تا به آسایش دانش آموزان جهت درک و استفاده از نظامهای فرهنگی متفاوت بیفزاید. دفتر مرکزی انستیتو در ویلفون پولو، عکس بالا، قرار دارد که شاهکاری از معماری کلاسیک است و از طرف شهرداری براونشوایگ در اختیار انستیتو گذاشته شده است.



Photo Mircea Hudek-Jirasec



Photo Framisek Dostal-Unesco



هدف مذکور در اساسنامه یونسکو مبنی بر «بیشبرد آمال صلح جهانی و رفاه همگانی بشریت...» را بدون بسیج کردن آرای عمومی جهانیان در مبارزه‌ای واحد بر علیه ادامه مسابقه تسلیحاتی، پیروزه در زمینه سلاح‌های هسته‌ای، نمی‌توان متحقق ساخت. عکس بالا، راهپیمایی برای صلح در رومانی.

یونسکو تربیت بدنی و ورزش را به منزله وسیله‌ای برای نزدیکتر کردن مردم بر مبنای احترام، تفاهم متقابل و رقابت فارغ از خودخواهی تشویق می‌کند. یونسکو روح ورزشکاری را از طریق ارتباط طولانی خود با جایزه بین‌المللی رقابت متصفانه پی‌پر دو کورتن که نخستین بار در ۱۹۶۵ اهدا گردید گرامی می‌دارد. هم‌اکنون، یونسکو به بررسی مبانی و شکل‌های خشنونت در فعالیتهای ورزشی مشغول است. این امر بخشی از پژوهشی را تشکیل می‌دهد که به جنبه‌های اجتماعی و آموزشی این مسئله پیچیده و راه‌های رفع آن اختصاص دارد. بالا، عکس جو دو کاری پیروز و شادمان، از جمله عکسهایی است که به نمایشگاه بین‌المللی «جوانان در دهه ۱۹۸۰» فرستاده شده بود. این نمایشگاه را یونسکو به مناسبت سال بین‌المللی جوانان (۱۹۸۵) ترتیب داده بود.

ماده ۱۰ بیانیه حقوق کودک که در تاریخ ۲۰ نوامبر ۱۹۵۹ توسط مجمع عمومی سازمان ملل متحد تصویب شد اظهار می‌دارد که کودک «... باید در محیطی از تفاهم، مدارا، دوستی میان خلقها، صلح و برادری جهانی...» تربیت شود. امروزه این آگاهی به صورتی روزافزون بالا می‌رود که برای تشویق این روحیه در میان جوانان سراسر جهان، بایستی در زودترین مراحل، یعنی طی سالیانی که شخصیت و نظرگاه اصلی کودک شکل می‌پذیرد، دست به اقدام زد. یونسکو این توجه به آموزش برای صلح را در دوران قبل از مدرسه تشویق کرده است و در ۱۹۸۵ کتابچه‌ای تحت عنوان پسر صلح، حاوی تجارب اخیر در این زمینه در چارچوب خانواده و جز آن منتشر کرد. عکس بالا شامل سه نسل از یک خانواده از جمله عکسهایی آن کتابچه است.

خواسته شد که به تهیه کتابی جهت راهنمایی آموزگاران در زمینه آموزش خلع سلاح بپردازد. این کتاب که هم‌اکنون در دست تهیه است حاوی جزئیات روابط بین آموزش پیشرفت و خلع سلاح است.

به دنبال کنگره جهانی آموزش خلع سلاح، یونسکو به تشکیل تعدادی جلسات مرکب از متخصصان و سمینارهای آموزشی برای آموزگاران پرداخت که ضمن آنها مسایل عملی آموزش مسایل مربوط به خلع سلاح در ارتباط با صلح، تقویت امنیت و تفاهم بین‌المللی، عمران، یک نظام اقتصادی بین‌المللی نوین، احترام نسبت به حقوق بشر و حقوق خلقها بررسی شد.

یونسکو در عین حال به تشکیل جلساتی درباره نقش وسایل ارتباط جمعی در افزایش آگاهی عامه نسبت به ارتباط میان خلع سلاح و پیشرفت اقدام کرد. در یکی از این جلسات که در نوامبر ۱۹۸۲ در پاریس تشکیل شد برداشتهای مختلف نسبت به تهدید و امنیت بررسی شد. پژوهشی که تحت عنوان «سهم وسایل ارتباط جمعی در

امنیت و صلح جهانی» در سالهای ۸۵-۱۹۸۴ با همکاری شورای بین‌المللی علوم اجتماعی انجام شد از جمله دامنه مسایل جنگ و صلح، و اثرات سبک و واژگان و قالبهای ذهنی منفی را تجزیه و تحلیل کرد.

با شناسایی نقش حساسی که علم و تکنولوژی در مبحث مربوط به صلح، خلع سلاح و پیشرفت بازی می‌کنند، یونسکو به تشکیل سمپوزیوم مشترکی با کنفرانسهای پگواش در مورد علم و امور بین‌المللی دست زد. این سمپوزیوم تحت عنوان «دانشمندان، مسابقه تسلیحاتی و خلع سلاح» در فوریه ۱۹۸۲ در آسیو، فرانسه، تشکیل شد. یونسکو به انجام پروژه‌ها و تشکیل جلسات پژوهش علمی نظیر مجمع مشاوره بین‌المللی در مورد آموزش عالی، صلح و احترام نسبت به حقوق بشر و حقوق خلقها که در ژانویه ۱۹۸۶ در آتن تشکیل گردید (به صفحه ۱۸ رجوع کنید) ادامه می‌دهد.

در ۱۹۸۰ جایزه یونسکو در زمینه آموزش صلح به وجود آمد بدین منظور که تمام شکل‌های اقدام برای «دفاع

از صلح را در اذهان مردم» تشویق کند. این جایزه سالانه به ارزش ۶۰۰۰۰ دلار از محل منافع هدیه یک میلیون دلاری اهدایی توسط بنیاد صنایع کشتی‌سازی ژاپن اعطا می‌شود. اوگنی چازوف از اتحاد شوروی و برنارد لون از ایالات متحده از جمله برندگان این جایزه‌اند. ایشان در سال ۱۹۸۴ مشترکاً این جایزه را به نمایندگی از جانب گروه «پزشکان مسئول جلوگیری از جنگ هسته‌ای» (صفحه ۱۹ را ببینید) دریافت کردند.

در قلمرو فرهنگ، برنامه یونسکو مبتنی بر این باور است که پیشرفت و صلح شرایط لازم برای تحقق اهداف فرهنگی جوامع و افراد است. در این زمینه یونسکو فعالیتهای خود را بر حفظ میراث فرهنگی، تقویت هویت فرهنگی و روابط بین فرهنگها، تشویق خلاقیت و آفرینش هنری، و کار در زمینه توسعه فرهنگی و سیاستهای فرهنگی متمرکز ساخته است. سمپوزیومی بین‌المللی که

هم‌اکنون مقدمات آن فراهم می‌شود به نقش

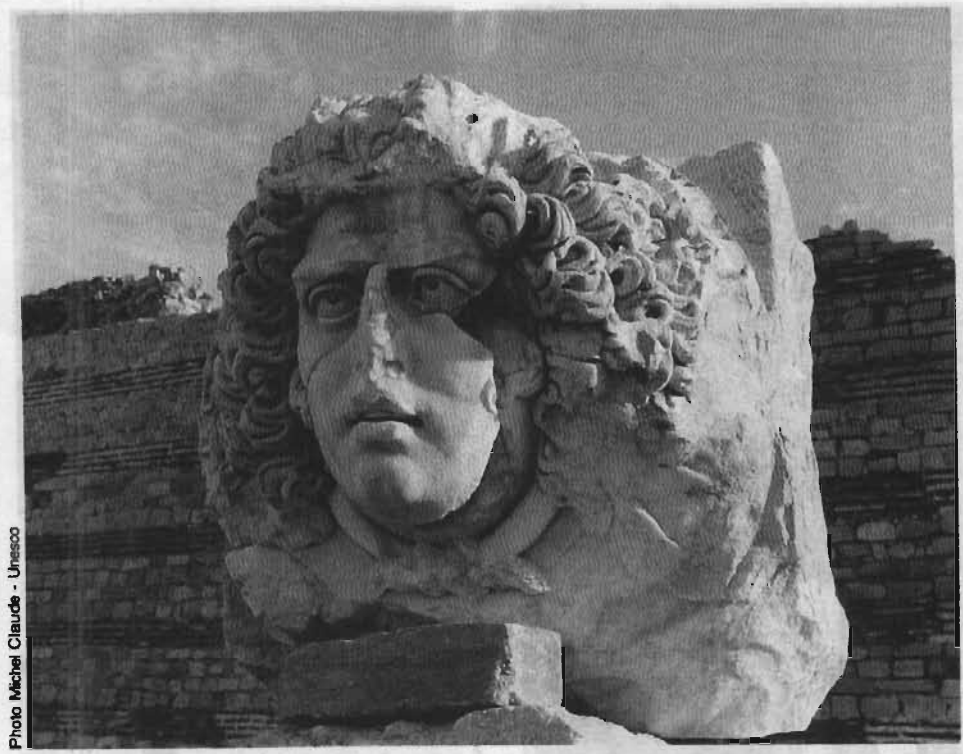


Photo Michel Claude - Unesco

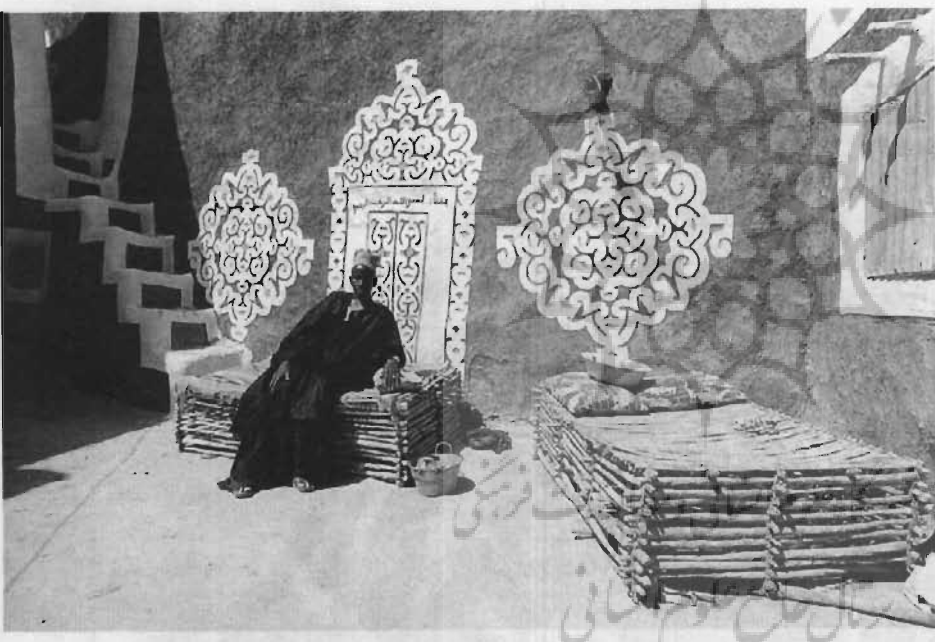


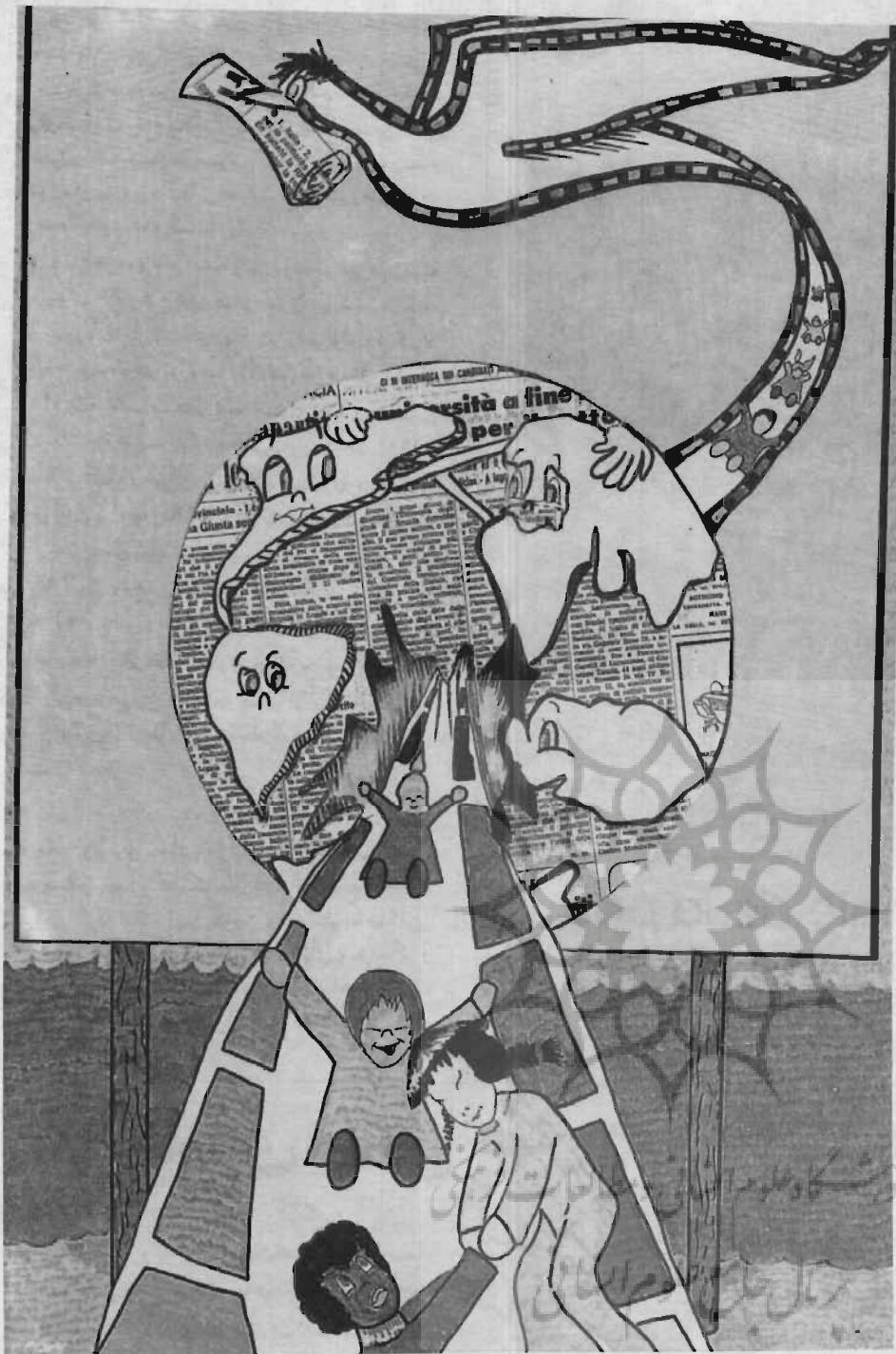
Photo B. Galy-Unesco

برنامه فرهنگی یونسکو مبتنی بر تکلیفی است که اساسنامه آن بر عهده سازمان گذاشته است: «کمک به صلح و امنیت» با اشاعه همکاری بین‌المللی از راه فرهنگ. این هدف اساسی در بیانیه اصول همکاری فرهنگی بین‌المللی (۱۹۶۶) به نحوی دقیقتر تعریف می‌شود: «همکاری فرهنگی به استقرار روابط مستحکم و پایدار میان خلق‌هایی کمک خواهد کرد که باید هر چه کمتر در معرض فشارهایی قرار گیرند که ممکن است مولود حیات بین‌المللی باشد.» امروزه یونسکو در این زمینه اجرای برنامه‌های فعالیتهای وسیعی را و جهت همت خویش قرار داده است تا از میراث فرهنگی حمایت کند، هویت و روابط فرهنگی میان خلقها را تقویت کند، خلاقیت را تشویق کند، و از کشورهای عضو در امر اشاعه فرهنگ پشتیبانی کند.

(۱) سر یک گورگون در میدان سبتیمیوس سوروس واقع در شهر باستانی لبتیس ماگنا (جمهوری عربی لیبی)، که در فهرست میراث جهانی قرار دارد. این فهرست شامل آثار فرهنگی و طبیعی است که دارای ارزش جهانی والایی است و یونسکو آنرا توسط کمیته میراث جهان تهیه کرده است و امروزه شامل ۲۱۶ محل (افریقا: ۲۷؛ کشورهای عربی: ۳۴؛ آسیا و منطقه اقیانوس کبیر: ۳۰؛ امریکای لاتین و ناحیه کارائیب: ۲۵؛ اروپا و امریکای شمالی: ۱۰۰) است که هم از طرف کشورهای همی که در آن قرار دارند و هم از طرف جامعه جهانی مورد حمایت ویژه هستند. (۲) حیاط اندرونی خانه‌ای سنتی در اوآلتا، موریتانی. (۳) یکی از کارمندان موزه ملی مالی طرز نواختن بالافون، نوعی سنتور چوبی از افریقای غربی را به کودکی فرانسوی می‌آموزد. این کارمند به منظور دیدن دوره‌ای آموزشی در مورد موزه در فرانسه به سر می‌برد.



Photo © Salla Malé-Museum



کنفرانس عمومی یونسکو بارها رابطه میان صلح، خلع سلاح و آموزش پیشرفت، از یک طرف، و آموزش حقوق بشر را، از طرف دیگر، مورد تأکید قرار داد، و به خصوص خاطر نشان ساخته است که آموزش در مورد حقوق بشر «خواهد توانست نقش عمده‌ای در حفظ و اشاعه صلح و نسیم پیشرفت اقتصادی و پیشرفت اجتماعی در جهان» عهده‌دار شود. در یکی از طرح‌هایی که اخیراً از طرف یونسکو به منظور تهیه مواد جهت آموزش حقوق بشر به نحوی که با نیازها و علایق جوانان تایلندی مناسب باشد اجرا شد از کارتونها و بازیها نیز استفاده شد. این طرح که دانشکده حقوق دانشگاه چولالونگون در بانکوک مجری آن بود بیشتر به مسئله فحشا میان کودکان و حقوق بشر و کودکان کارگر و حقوق بشر پرداخته است. سمت راست، عکس روی جلد مجموعه‌ای از این کارتونهاست که بخشی از این طرح را تشکیل می‌دهد.

دست‌اندرکاران امر فرهنگ و هنرمندانی که برای صلح کار می‌کنند می‌پردازد و «راه‌هایی را که می‌توان از طریق اقدام هم‌آهنگ، آثار آنها را، نتایج خلاقیت آنها را و استعدادهایشان را در خدمت صلح قرار داد تجزیه و تحلیل» خواهد کرد.

از جمله چهارده برنامه اساسی دومین طرح میان مدت یونسکو (۱۹۸۹ - ۱۹۸۴)، شماره سیزده، «صلح، تفاهم بین‌المللی، حقوق بشر و حقوق خلقها»، شامل تعهد نسبت به حفظ صلح و تفاهم بین‌المللی از طریق بررسی علل و عواقب مسابقه تسلیحاتی و شرایط مساعد برای خلع سلاح است.

تأکید این طرح بر مسئولیت آموزش در ایجاد آگاهی نسبت به وابستگی متقابل میان مسایل جهانی، بویژه میان صلح، توقف مسابقه تسلیحاتی، خلع سلاح، احترام نسبت به حقوق بشر و حقوق خلقها، از بین بردن استثمار، نژادپرستی و آپارتیید و پیشرفت است.

استراتژی آموزش بین‌المللی که به عنوان بخشی از طرح میان مدت به وجود آمده بر آن است که محیطی مساعد برای آرا و عقاید فراهم آورد که نسبت به انتقال به خلع سلاح از طریق «حمایت از فعالیتهای جوانان، تشویق افراد جوان در جهت تفکر و اقدام در پشتیبانی از صلح، خلع سلاح، احترام نسبت به حقوق بشر و حقوق خلقها» گرایش داشته باشد.

امروزه، فعالیتهای اصلی، آموزشی و اطلاعاتی یونسکو در مورد خلع سلاح و پیشرفت را می‌توان از چهار نقطه نظر نگریست.

● مسابقه تسلیحاتی متضمن باری سنگین بر اقتصاد و منابع جوامع است. بودجه‌های دفاعی را می‌توان در کشورهای صنعتی مایه تورم و در جهان سوم علت بدبیمهای خارجی تلقی کرد.

● نظام کنونی بین‌المللی، طبیعت جوامع و رژیمهای سیاسی، بویژه شکل رشد اقتصادی آنها، عوامل اساسی تداوم مسابقه تسلیحاتی را تشکیل می‌دهند.

● نظرگاه سوم شقهای ممکن رابطه میان خلع سلاح و پیشرفت را در آینده مورد بررسی قرار می‌دهد و از جمله ایجاد صندوق بین‌المللی را برای به کار گرفتن منابعی پیشنهاد می‌کند که می‌توان آنها را به امر پیشرفت، و تبدیل صنایع تسلیحاتی به فعالیتهای غیر نظامی اختصاص داد.

Drawing © Scuola Media G. Bonoris, Mompiano

تهیه کتابچه‌ای تحت عنوان وسایل ارتباط گروهی در خدمت صلح و بشریت با همکاری وزارت آموزش و پرورش فرانسه، بخشی از برنامه مهم یونسکو به نام «ارتباطات در خدمت بشر» را تشکیل می‌دهد. این کتابچه برای کودکانی که از نه تا هفده سال دارند تهیه شده و حاوی بیانیته سال ۱۹۷۸ یونسکو در مورد اصول اساسی سهم وسایل ارتباط جمعی در تقویت صلح و تفاهم بین‌المللی، اشاعه حقوق بشر و مقابله با نژادگرایی، آپارتیید و ترغیب به جنگ است. این نشریه با همکاری فدراسیون جهانی باشگاههای یونسکو و سازمانهای غیر دولتی دیگر توزیع خواهد شد. نسخه‌ای از کتابچه قبل از چاپ برای ۱۵۰۰ نوجوان فرستاده شد و برخی از ایشان بوسترهایی ملهم از محتویات آن تهیه کردند. عکس بالا، پوستری را نشان می‌دهد که گروهی از دانش‌آموزان مدرسه‌ای در مومبای ایتالیا درست کرده‌اند. سمت راست، یکی از تصویرهای کتابچه که به زبانهای انگلیسی و اسپانیولی نیز منتشر خواهد شد.



Drawing Roman Niko-Uresco

● نظرگاه چهارم از نوعی همکاری بین‌المللی جدید حمایت می‌کند که مبتنی بر بررسی اشکال موجود در روابط ملی و بین‌المللی است و کمترین مقدار تنش را ایجاد می‌کند. هدف این نظرگاه ایجاد زمینه‌های مساعد برای نیل به خلع سلاح است. چنین نظام بین‌المللی جدیدی به معنای طرد الگوهای متعارف رشد و مدرن‌سازی، بویژه آنهایی است که بر کشورهای رو به توسعه تحمیل شده است.

و بالاخره، برنامه انتشاراتی یونسکو نیز در زمینه فعالیت‌های خلع سلاح نقش مهمی بازی می‌کند. از جمله آثار مربوط به این امر عنوان‌های زیر را می‌توان ذکر کرد: سالنامه یونسکو در مورد مطالعات تعارض و صلح (که از ۱۹۸۰ به بعد منتشر شده است)؛ راهنمای جهانی مؤسسات پژوهش درباره صلح (ویرایش پنجم، ۱۹۸۴)؛ مشکلاتی که بر سر راه خلع سلاح وجود دارد راه‌های فایق آمدن بر آنها (۱۹۸۱)؛ و تسلیحات، کنترل سلاح و خلع سلاح: مجموعه یونسکو برای آموزش خلع سلاح (۱۹۸۲). از جمله بررسیها و کتابهای دیگر در زمینه بالا بردن سطح دانش و علاقه نسبت به ارزشهای فرهنگی و تفاهم متقابل میان خلفها عبارتند از: تاریخ بشر: پیشرفت فرهنگی و علمی، که ویرایشی جدید از آن در دست تهیه است، و تاریخ افریقا در هشت جلد که هم اکنون زیر چاپ است.

دو ماه، پوستری که استاد ژاپنی، کای هیگاشی یاما، به منظور بزرگداشت سال جهانی صلح (۱۹۸۶)، طراحی کرده است. این پوستر، که نتیجه همکاری یونسکو، فدراسیون ژاپنی انجمنهای یونسکو و انجمن بین‌المللی هنر است، ماه - نماد صلح در آسیا - را با بازتابش در آبهای آرام نشان می‌دهد.



Kazuo Ishiguro

année internationale de la paix
unesco 1986

هزینه‌های نظامی جهان ۱/۵ میلیون دلار در دقیقه است

توسعه شد. مطالعه‌ای که اخیراً از سوی سازمان ملل متحد انجام شده تأکید کرده است که، اگر روال اخیر ادامه یابد، هزینه نظامی جهان مدتها قبل از سال ۱۹۹۰ به مرز ۱/۰۰۰/۰۰۰ میلیون دلار خواهد رسید یا از آن هم خواهد گذشت.

آنچه که کشورهای توسعه یافته صرف هزینه‌های نظامی می‌کنند معادل بیست برابر میلیی است که به صورت کمک اقتصادی می‌پردازند.

هفتاد درصد هزینه‌های نظامی جهان توسط شش قدرت نظامی عمده، پانزده درصد توسط بقیه کشورهای توسعه یافته و پانزده درصد باقیمانده توسط کشورهای رو به توسعه انجام می‌گیرد.

۱۰۰۰ میلیون دلار = ۲۸۰۰۰ شغل در بخش تولید و خدمات نظامی، یا ۵۷۰۰۰ شغل در صنایع مصرفی شخصی، یا ۷۱۰۰۰ شغل در رشته آموزش.

حد متوسط هزینه نظامی جهان برای هر سرباز ۲۰،۰۰۰ دلار است. هزینه متوسط آموزش همگانی برای هر کودک که به سن مدرسه رفتن رسیده ۲۸۰ دلار است.

در جهان برای هر ۱۰۰،۰۰۰ نفر ۵۵۶ سرباز ولی فقط ۸۵ پزشک وجود دارد. با صرف تنها یک پنجم هزینه‌های سالانه تسلیحاتی می‌توان ریشه کن شدن گرسنگی جهانی را در سال ۲۰۰۰ تضمین کرد.

تخمین زده می‌شود، تعداد کسانی را که در اثر این منازعات کشته شده‌اند به صورتی نسبتاً دقیق نمی‌توان تخمین زد. ولی یک گزارش اخیر سازمان ملل متحد در زمینه خلع سلاح غیر اتمی عدد تخمینی ۲۰ میلیون کشته را به دست می‌دهد.

بخش عمده‌ای از هزینه‌های عمومی کشورهای توسعه یافته و رو به توسعه شامل هزینه‌های نظامی می‌شود. در هر دو مورد، این هزینه‌ها به طور متوسط بر حدود ۲۰ درصد هزینه‌های دولتی بالغ می‌شوند. براساس برخی از تخمینها، هزینه نظامی در کشورهای توسعه یافته تقریباً با هزینه‌های عمومی در زمینه آموزش یا بهداشت برابر است؛ در کشورهای رو به توسعه این هزینه معادل با سه برابر هزینه‌های بهداشتی و یک سوم بیشتر از هزینه‌های آموزشی است.

براساس موقوت‌ترین تخمینهایی که در دست است، هزینه‌های نظامی جهان در ۱۹۸۳ به حدود ۸۰۰/۰۰۰ میلیون دلار بالغ شد. این مبلغ معادل بیش از ۱/۵ میلیون دلار هزینه در هر دقیقه است. براساس قیمت‌های ثابت، این مبلغ بیش از دو برابر هزینه‌های سال ۱۹۶۰ و تقریباً چهار برابر ۱۹۴۹ است. بر این اساس، هزینه نظامی فقط ۱۵ روز و ۱۵ ساعت جهان معادل است با ۳۴/۳۰۰ میلیون دلاری که در تمام سال ۱۹۸۳ صرف کلیه کمک‌های عمرانی رسمی در تمام کشورهای رو به

در کشورهای رو به توسعه جهان، هشتصد میلیون نفر در فقر مطلق به سر می‌برند. پانصد میلیون نفر دچار سوء تغذیه‌اند. میلیونها نفر فاقد آب آشامیدنی سالم و در آمد لازم برای تأمین غذا هستند.

تعداد سلاحهای هسته‌ای جهان به بیش از ۵۰،۰۰۰ عدد تخمین زده شده است. قدرت انفجاری سلاحهای هسته‌ای جهان تقریباً معادل یک میلیون برابر بمبی است که در هیروشیما منفجر شد و سیزده کیلو تن بازده آن بود. (یک کیلو تن برابر است با هزار تن مواد منفجره متعارف با بازده بالا یا تی‌ان‌تی؛ یک مگاتن برابر است با یک میلیون تن تی‌ان‌تی.)

براساس مطالعه‌ای که اخیراً توسط سازمان ملل متحد در زمینه خلع سلاح غیر اتمی شده، زرادخانه جهانی سلاحهای غیر اتمی شامل بیش از ۱۴۰،۰۰۰ تانک رزمی اصلی، بیش از ۳۵۰۰۰ هواپیمای جنگی، بیش از ۲۱۰۰۰ هلی‌کوپتر، بیش از ۱۱۰۰ ناو جنگنده مهم و بیش از ۷۰۰ زیر دریایی تهاجمی است. حدود چهار پنجم کل هزینه‌های نظامی دنیا صرف سلاحهای غیر اتمی و نیروهای مسلح می‌شود.

تعداد برخوردهای مسلح با سلاحهای غیر اتمی که از پایان جنگ جهانی دوم رخ داده به حدود ۱۵۰ عدد